

*Przewodnicząca Rady
WR 23.09.2019
E. Sawicka*

PREZYDENT MIASTA PRZEMYŚLA

37-700 Przemyśl, Rynek 1, tel. +48 16 675 21 52, fax +48 16 678 64 49
www.przemysl.pl kancelaria@um.przemysl.pl

SPO.8141.1.48.2019

Przemyśl, dnia 19 września 2019r.

Pani Ewa Sawicka
Przewodnicząca Rady Miejskiej

W związku z rozpoczęciem prac nad projektem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemyślu na 2020 rok, w załączeniu przedkładam informacje dotyczące zasad, na podstawie których ww. Program jest corocznie tworzony.

Jednocześnie proszę o przekazanie załączonego materiału Komisjom merytorycznym, celem wykorzystania przy ocenie projektu uchwały ws. przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom w Przemyślu.

W z. PREZYDENTA MIASTA

mgr Bogusław Świszy
Zastępca Prezydenta

Załącznik:

- zasady tworzenia GPPU

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r., poz. 2137 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019r., poz. 852 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018r., poz. 1492 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016r., poz. 1492).

Zadania z ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) w oparciu, o które realizowany jest Gminny Program:

„Art. 4¹. 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu **należy do zadań własnych gmin**. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony);
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.”

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Przemysłu na każdy rok jest przyjmowany uchwałą rady gminy. Stanowi on lokalną strategię w zakresie zapobiegania uzależnieniom i minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Ponieważ ww. Program łączy dwa problemy: alkoholizm i narkomanię, oparty jest o dwie ww. ustawy merytoryczne.

„Przemyski” Gminny Program składa się z kilku tematycznych części :

I. **Diagnoza** - na jej podstawie formułowane są cele strategiczne i szczegółowe.

II. **Cele strategiczne przyjęte do realizacji na dany rok na podstawie diagnozy problemów (przykład z roku 2019):**

1. Organizacja pomocy i utrzymanie dobrej jakości oferty skierowanej do osób pijących szkodliwie, osób uzależnionych i współuzależnionych.
2. Ograniczanie przypadków zakłócania porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.
3. Ograniczanie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
4. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Zabezpieczenie zasobów służących do realizacji zadań gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom.
6. Stałe monitorowanie przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach ww. celów strategicznych, realizowane są cele szczegółowe (wybrane przykłady):

Ad. 1. Cel strategiczny nr 1:

- organizacja warsztatów, wykładów, konferencji dla środowisk zajmujących się profesjonalną terapią i psychoterapią; podnoszenie kwalifikacji m.in. członków GKRPA; współpraca GKRPA z MOZU i Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalem Psychiatrycznym w Żurawicy;
- zabezpieczenie oferty wzmacniającej abstynencję osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin (m.in. działania terapeutyczne dla osób uzależnionych oraz działania abstynenckie wzmacniające powrót do zdrowia i do rodziny – Klub Abstynenta „ALFA”);
- motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego przez Zespół Motywujący GKRPA.

Ad. 2. Cel strategiczny nr 2:

- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz porządku i bezpieczeństwa publicznego (prowadzenie wspólnych działań z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, MOPS, MOZU poprzez edukację w placówkach oświatowych i zakładzie karnym; kontrole kierowców pod względem trzeźwości w ramach akcji „Trzeźwy poranek”);
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami świadczącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie m.in. Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ad. 3. Cel strategiczny nr 3:

- na podstawie otwartych konkursów ofert skierowanych do organizacji pozarządowych wyłaniani są realizatorzy, którzy prowadzą sportowo-rekreacyjne zajęcia z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Przemyśla (zadanie pn. „Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie zajęć sportowo –rekreacyjnych”);

- dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (5 świetlic środowiskowych, do których łącznie uczęszcza ok. 176 dzieci i młodzieży);
- organizowanie w szkołach realizacji programów profilaktyczno – edukacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień. Wybrane w konkursie ofert Stowarzyszenie Animatorów Trzeźwości w ciągu roku szkolnego przeprowadza cykl szkoleń dla nauczycieli, którzy realizują autorskie programy w zespołach klasowych na terenie przemyskich szkół (w 2018r. działaniami profilaktycznymi objęto ogółem 1408 uczniów, w tym 727 chłopców i 681 dziewcząt; 1033 rodziców i 60 nauczycieli);
- wspieranie programów wychowawczych z elementami profilaktyki uzależnień w czasie wycieczki zimowej i letniej;
- wspieranie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez dofinansowanie druku i składu lokalnego czasopisma tematycznego pn. „Bez Toastu”. Pismo to dociera m.in. do wszystkich przemyskich szkół.

Ad. 4. Cel strategiczny nr 4:

- aktywizacją zawodową i społeczną objętych jest 78 osób, w tym 44 kobiety i 34 mężczyzn (dane na koniec sierpnia 2019r.) poprzez wspieranie działalności Centrum Integracji Społecznej;

Ad. 5. Cel strategiczny nr 5:

- rozpoczęto procedurę: wyposażania kuchni w świetlicy środowiskowej na Kazanowie, oraz zakupu gadżetów z logo programu dla realizatorów GPPU i organizatorów konkursów promujących zdrowy styl życia.

Ad. 6. Cel strategiczny nr 6:

- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- systematyczne informowanie i edukowanie podmiotów korzystających z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych

III. Źródła i zadania finansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe z budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2019r. budżet gminnego programu wynosi 1.010.796 zł, tym przeciwdziałanie narkomanii: 15.000 zł, profilaktyka 995.796 zł. Beneficjentami podjętych działań są:

- dzieci i młodzież (wycieczki zimowe i letnie, świetlice środowiskowe, zajęcia sportowe, trener środowiskowy, programy w szkołach). Wydatkowano ok. 749.928 zł. tj. 74,19% planu wydatków gminnego programu,

- organizacje pozarządowe: m.in. Centrum Integracji Społecznej. Wykonanie 137.320 zł. – 13,58%

- osoby pracujące w obszarze profilaktyki (podnoszenie kwalifikacji, szkolenia). Wydatkowano: 3.720 zł. tj. 0,37% planu budżetu na 2019.

- osoby uzależnione i współuzależnione w ramach zadań dot. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Wydatkowano kwotę ogółem 41.411 zł. (tj. 4,10%)

W tym m.in. wynagrodzenia i pochodne gminnej komisji, zespołu motywującego, biegłych, koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego w przedmiocie leczenia odwykowego).

IV. Terminy :

Gminny Program przyjmowany jest na każdy rok. Część zadań zlecona jest w trybie konkursowym na okres od 1 do kilku miesięcy, a część na 5 lat (np. świetlice). Aby zapewnić ciągłość działalności organizatorom najlepiej jest przedstawić uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu na kolejny rok już w listopadzie br. Pozwala to na spokojne zlecenie zadań od 1.01. następnego roku, a realizatorom daje komfort otrzymania dotacji. Procedura konkursowa trwa ok. 1 miesiąca, do tego dochodzi konieczność przygotowania umów itp. Podjęcie ww. uchwały w listopadzie jest tym bardziej wskazane, że roku 2020 ferie rozpoczynają się już od 13.01.2020.

V. Wnioski dotyczące realizacji programu:

Kluczowym aktem prawnym, który reguluje kwestie związane z alkoholem i w swojej treści jest skoncentrowany na sprawach związanych z alkoholem jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zadania wskazane w art. 4¹ ust. 1, zostały przez ustawodawcę wskazane jako najważniejsze obszary, a dopiero w gminnym programie wypełniane są one konkretnymi działaniami. Jednakże należy pamiętać, że planując szczegółowe zadania, **należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu dotyczącego ich merytorycznego związku z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.** Tylko takie przedsięwzięcia mogą zostać zawarte w gminnym programie i tylko takie mogą zostać sfinansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 18² ww. ustawy „dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii- **i nie mogą być przeznaczane na inne cele**”. Zasada ta jest **bezterminowa i bezwzględna**. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania niemające z nim związku merytorycznego, jak np. finansowanie budowy drogi czy pomoc materialna osobom uzależnionym, budowa placów zabaw i boisk szkolnych.

Oprac. Danuta Wiech